

გ ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

# ივერია

გაზეთის დასაყვეთად და კერძო განცხადებებში დასაბეჭდად უნდა მივმართოთ: თეიმურაზ რედაქტორს, გუგუის ქუჩაზე, ვარანციკის ქუჩის პირდაპირ, თავ. გრ. შინის კუთხის სარკის წინა კუთხის განსაკუთრებულ საბეჭდადოების განყოფილებაში, სადა ყოველდღე განცხადებების სახსრების ქარხანა მუშაობს.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეიკი.

1877—1892 საზოგადოებრივი და სალიტერატურული გაზეთი 1877—1892

21 დეკემბერს, ღამის 2 საათზედ გარდაიცვალა ფილტვების ანთებით ჩვენს ლიტერატურაში ცნობილი მოღვაწე, ჟურნალ „ციცქარი“-ს რედაქტორად ნამყოფი **ივანე ივანეს ძე ამარსელიძე**, 63 წლისა, ავლაბარში, იერასალიმის ქუჩაზედ, ნაზაროვის სახლში. დასაფლავებენ ხუთშაბათს, 24 დეკემბერს, გამოსვენება აქნება 1 საათზედ.

გაზეთ „მშაკ“-ის რედაქცია ამით აცხადებს, რომ განსვენებულის **ბრიგოლ არწრუნის** დასაფლავება დანიშნულია კვირას, 28 დეკემბერს. პანაშვიდი ყოველ დღეა, საღამოს 6 საათზედ. გარდაცვალებულის გამოსვენება ვანქის ტაძარში რედაქციის სადგურიდან მოხდება 26 დეკემბერს, დილის 10 საათზედ. დასაფლავება ხოჯივანქის სასაფლაოზედ.

**სახლუმის ამხანაგულ ამხანაგობის** სახლების ამხანაგებულ ამხანაგობის კანცელარიაში მსურველთ შეუძლიანთ მოილოპარაკონ მმართველთან 1 იანვრიდან: ორშაბათობით, სამშაბათობითა და ოთხშაბათობით, დილის 10 საათის ნახევრამდე, ხოლო კვირაობით—12 საათამდე. (10—3)

## „კ ვ ა ლ ი“

ნასაფუძისანი ასალი ჟურნალი (დამატება „ვეჯილისა“)

გამოვა 1893 წლიდან ყოველ კვირაში ერთხელ ერთიდან სამ თაბახამდის.

**ხელის მოწმარ მიიღება** ტფილისში არწრუნისეულ ქარვასლის ქართულ სახლში სამკითხველოში ქალაქს გარეშე ხელის მომწერთა შეუძლიანთ მიიქცენ „ვეჯილის“ რედაქციაში ამ ჟურნალის დასაბარებლათ.

წლიურად ეღირება გაუგზავნელად 7 მან., ხოლო გაგზავნით 8 მან. ვინც „ვეჯილისა“ და „კვალსა“ ერ-

## ფელეტონი

პოველთვიური პროვინციისა

ოქტომბერსა და ნოემბერს (წერილი გურიიდან)

მე უბედური ისეთ უბედურს ვარსკვლავზე ვად დაბადებული, რომ ვერსად-ვერაოდეს და ვერაფერში უბოდიშოდ ვერ მოვრჩები. მაგალითად, რადენი ბოდიში შემხვედრა თუნდ ამ „ყოველთვიურის“ წერამ? „ყოველთვიური“ დეარქვი და ორთქვეში ერთხელ ძლიერ-ძლიერობით გამოვახობორიკე. განა ეს საბოდიშო საქმე არ არის? ბოდიშმაც თქვენი ჭირი წაიღოს, თუ-კი რასმე გააკეთებს. ხათა ისაა, რომ შეიძლება და ძალიან ადვილად, მე საბოდიშო სიტყვებს ვიგონებდე წერილის და-

1887 წელს ისევ განახლა გამოცემა „ციცქარი“-სა. ივანე ივანეს ძე მონაწილეობას იღებდა აგრედვე სხვა ჟურნალ-გაზეთებშიც: ჟურნალ „ივერიაში“, გაზეთ „ივერიაში“ და „დროებაში“, ჰბეჭდვდა სხვა-დასხვა წერილებსა და ლექსებს. 1891 წელს, უკვე ღრმად მოხუცებულმა ივანე ივანეს ძემ გადასთარგმნა დიდი თხზულება გენერალ ქიშნიშოვისა „ლაშქრობანი ნადირ შაჰისა ინდოეთს“. მხურვალე მონაწილეობას იღებდა აგრედვე ქართულ თეატრის საქმეშიც, როგორც მხენ და ერთგული თანაშემწე ჩვენის თეატრის დამაარსებლის თ. დ. ერისთავისა, და მას შემდეგაც ყოველის ღონის ძიებით სცდილობდა ამ საქმის წარმატებასა და აღორძინებას; გადმოსთარგმნა და თითონაც დასწერა რამდენიმე პიესა. ამ უკანასკნელს დროს ეს მხენ და პატივცემული მოღვაწე, ივანე ივანეს ძე, ძლიერ გაჭირვებულ იყო და თითქმის არსადღან არ მოეძებნებოდა სახსარი ცხოვრებისა, მაგრამ უკანასკნელ დღემდე კალამი ძირს არ დაუდგია და შეძლებისამებრ ემსახურებოდა თავის საყვარელ საქმეს, ვიდრე უღობივლმა სიკვდილმა წუთი-სოფელს არ გამოასაღო და ბოლო არ მოუღო მისს მოღვაწეობას იმ ქვეყნის წინაშე, რომლის სიყვარულითაც უკანასკნელ დღემდე გული უცემდა ამ პატივცემულსა, მხენს და ერთგულს მოღვაწეს ჩვენის მწერლობისა და ლიტერატურისას. საუკუნოდ იყოს ხსენება მისი!

თად დაიბარებს, იმათთვის წლიურად ეღირება გაუგზავნელად 10 მან., ხოლო გაგზავნით 12 მან.

რედაქტორ-გამომცემელი ან. თ-წერეთლისა

**დოქტორი ს. ვაწაძე**  
იღებს ავადმყოფებს ნაშუადღევს 3 საათიდან 6 საათამდე (ელისაბედის ქუჩა, კობიევის სახლი, № 116). (30—22)

## ახალი ამბავი

\* \* † სამწუხარო ამბავი უნდა ვაუწყოთ ჩვენს მკითხველებს. ორშაბათს, 21 დეკემბერს, ღამის 2 საათზედ, ფილტვების ანთებით გარდაიცვალა ჩვენი მოხუცებული მწერალი ივანე ივანეს ძე გურჯილაძე. განსვენებულმა სალიტერატურო ასპარეზზედ მოღვაწეობა დაიწყო 1850 წლიდან. 1857 წელს შეუღდა ჟურნალ „ციცქარის“ გამოცემასა და რედაქტორობას. 1863 წელს დაიწყო ბეჭდვა სამეურნეო გაზეთისა.

გვიანების გამო; ხოლო მკითხველი ხელ-აპყრობით ევედრებოდეს ზენას: დაგვიფარე და დაგვიცვე იმ ვილაც დათიკო ვერმიცანაშვილის აბლა-უბლდასაგანო. ამას იმიტომ მოგახსენებთ, რომ ძნელია მკითხველთა აღლოს ადება მწერალთაგან ზენს სიძნელე წარმოუდგენელია მაშინ, როცა ჩემებრი მზღაჟნელნი კალამს ჰკიდებენ ხელს. მე მესაყვედურებთან პირში და ზურგთ უკანაც, რომ ვერაფერს ახალს ვერ ვწერ, რომ ახალი მიმართულება არ შემომბეჭდეს მწერლობაში, რომ ათი-ათასჯელ გადღეჭილ და გადაცოხნილ საგნების გამო ჩამოვადებ ლაპარაკს, და სხვა და-სხვა. მეტი გზა და ღონისძიება არ დამჩინია, თავი უნდა ვავიშაროლო ასეთ ბრალმდებელთა წინაშე, ხოლო ვიდრე ამას მოვახერხებდე, ნება მიბოძეთ, ერთი ამბავი მოგახსენოთ ჩემის ცხოვრებისა. ამ ამბის გამო მწარედ და-

მისიონერს 3,000 მანათი უნდა გაეგზავნა ფოსტით და ელოდდა, ვიდრე ფოსტიდან ფულის მიღების ბარათის მისცემდნენ. ამ დროს ვილაც მარჯვე ჯიბის ოსტატმა ჯიბიდან ამოაცალა სახელმწიფო ბანკის ბილეთები 2,000 მანათისა. ეს ამბავი იმ წამსვე პოლიციას შეატყობინეს, მაგრამ ჯიბიერი ვერსად იპოვნეს.

\* \* ჩვენ მოგვივია წლიდანელი ანგარიში რუსეთის საიმპერატორო სამუსიკო საზოგადოების ტფილისის განყოფილებისა და მასთან დაარსებულ სამუსიკო სასწავლებლისა. ტფილისის განყოფილებას ჰყოლია 1 ნამდვილი, 7 მუდმივი წევრი და 50 მუდმივი სტუდენტი.

წლის განმავლობაში განყოფილებას ჰქონია 13 სამუსიკო გასართობი კრება.

სამუსიკო სკოლაში 313 მოსწავლეთა: 221 ქალი და 92 ვაჟი. ამათში 20-მდე ქართველია.

შემოსავალი ჰქონია განყოფილებას საანგარიშო წელს 33,684 მან. 79 კაპ. ხარჯი—30,557 მან. 96 კ. დარჩენია 3,126 მ. 83 კ. ამას გარდა წინა წლების შემოსვლიდან დაზოგვილა 11,000 მან.

სკოლაზე დახარჯულა 28,064 მან., აქედან 1,409 მან. გადაუღვიათ სკოლისთვის სახლის ასაშენებელ ფონდად. უმთავრესი წყარო შემოსვლისა (18,000 მ.) მოსწავლეთაგან შემოტანილი ფულია და სუბსიდია მთავრობისაგან (5,000 მან.).

\* \* 22 დეკემბერს დანიშნული იყო ტფილისის ქალაქის გამგეობის მიერ უკანასკნელი ვადა ბელგიელ საზოგადოებისათვის დიდუბისა და ნავთლულს შორის ცხენის რკინის გზის გასაყვანად პირობათა წარმოდგენისა. რადგანაც ბელგიის საზოგადოებამ ამ გზის გაყვანა არ იკისრა, ქალაქის გამგეობამ მიმართა ავჭალის ქუჩის ცხენის რკინის გზის გამკეთებელთ ბნით ყორღანოვსა და ალიბეგოვს, თუ გი-

— უცხო ენები იცა?  
— არა.  
— მაშ რაებას სწერ გაზეთში და როგორ ახერხებ წერას?  
— შინაურს ამბებს, შინაურს ენაზედვე ვსწერ, ბატონო!  
— მერე ამბების წერას ცოდნა არ უნდა?  
— მე ისეთს ამბებს ვსწერ, რომელთა გარემოება ნამდვილად ვიცი.  
— აი რა არის უცოდინარობა, მაგას-კი არ გეკითხები. როცა ამბებსა სწერ, უნდა იცოდე, რა აქო, რა აძაგო, რა დაიწუნო და რა მოიწონო, ხოლო ყველა ამბებისათვის ცოდნაა საჭირო, ე. ი. знание, —მედიდურად და ამაყად წარმოსთქვა ჩემმა თანა მოსაუბრემ.  
მე სიმართლე უნდა ვაღიარო, ასეთის იერიშით მოტანას ჩემზედ სრულიად არ მოველოდი და, ცოტა არ იყოს, დავფრთხი კიდევ, მაგრამ მა-

ნდათ, ნათლულსა და დიდუბეს შუა ცხენის რკინის გზა თქვენ გაიყვანეთო. ყორღანოვმა და ალიბეგოვმა 21 დეკემბერს წარუდგინეს ქალაქის გამგეობას თავიანთი პირობანი. დიდუბიდან ტფილისის სადგურამდე ბილეთის ფასი ეღირება 5 კაპ., ვოგზალიდან მიხეილის ხიდამდე 5 კ. მიხეილის ხიდიდან ავლაბრის მოედნამდე 8 კაპ., ავლაბრის მოედნამდე „ნავთლულის“ სადგურამდე 5 კაპ., ტფილისის სადგურიდან ნავთლულამდე 8 კაპ. და ნავთლულიდან საყასბოემდე 5 კაპეიკი. ამ გვარად ცხენის რკინის გზის ახალ შტოს 13 ვერსი სიგძე ექნება და ეღირება მთელ შტოზედ მიმოსვლა სულ 36 კაპეიკი. თუ ეს პირობანი ქალაქის გამგეობამ მოიწონა, მაშინ ქალაქის გამგეობა და ყორღანოვი და ალიბეგოვი ერთად გადასწყვეტენ, როდის უნდა შეუდგნენ ამ გზის კეთებას და რა დროსთვის უნდა იყოს მზად.

\* \* ბორჯომის საბჭაულო სოფ. წემში 16 დეკემბერს იახე გოგოლაძეს მასმეკ მოსამსახურებ სამომ ქველსი-შეიღმა სადგურის კლიტე გაუტესა და მოჭმარა დაჭტელ უუთებდგან 360 მანეთა ფულად, 270 მანეთის თამასუქები და 45 მანეთის წარილი ნიუთები, სულ 685 მანეთისა. ქურდა ჟურ ვერ შეუჭრათ.

\* \* გორის მარხის სოფ. ყორხისში 8 და 9 დეკემბერს ძრეულ დიდი თოვლი მოჰდა. 8 დეკემბერს ღამე სოფ. ყორხისადაგან თავის სახლში მიდენდა სოფ. ცრამისის მცხოვრები ვასსეკან ჟავაშვილი. სასკარ გზა გააარა საშინელ თოვლში, ძეიერ დაიღაჟა, სიარული ვერ შესძლო და მიხდარში დაქინა. დამე თოვლმა ერთანად დაჭმარა და მესადდეს ძეიერ ამოჭმეს თოვლში საბრასოს გაფიხსოლა გვაძა.

ლე მოვედი გონს და ასე ვუპასუხე: — მართალს ბრძანებთ, მართალს, ბატონო! მაგის წინააღმდეგ არაფერი მეთქმის, ხოლო ისიც მართლად უნდა მიიხიოთ, რომ, თუმცა უნივერსიტეტში არ მისწავლია, არც аттестатъ зрѣлости მაქვს, არც უცხო ენები ვიცი, მაგრამ მინც ადამიანი ვარ და არა მხეცი. ადამიანს, რასაკვირველია, ცხოვრებაზე ადამიანური შეხედულება მექნება და აი, როცა რომელსამე ამბავსა ვსწერ, ყოველსავე ადამიანურს, ღვთისნიერს ვაქებ და მომწონს, ყოველსავე მხეცურს და ღვთის საწინააღმდეგოს ვაძაგებ და ვსწუნობ.

— А знание всетаки необходимо! ბრძანების კილოთი მითხრა სერთუკოსანმა და გამშორდა.  
რას მიბრძანებთ ამის შემდეგ, მკითხველო: წერას თუ სიჩუმეს? თქვენ, რასაკვირველია, თქვენსას ბრძანებთ

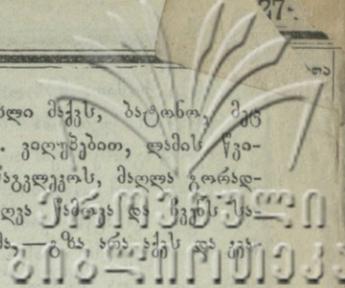
ლე მოვედი გონს და ასე ვუპასუხე: — მართალს ბრძანებთ, მართალს, ბატონო! მაგის წინააღმდეგ არაფერი მეთქმის, ხოლო ისიც მართლად უნდა მიიხიოთ, რომ, თუმცა უნივერსიტეტში არ მისწავლია, არც аттестатъ зрѣлости მაქვს, არც უცხო ენები ვიცი, მაგრამ მინც ადამიანი ვარ და არა მხეცი. ადამიანს, რასაკვირველია, ცხოვრებაზე ადამიანური შეხედულება მექნება და აი, როცა რომელსამე ამბავსა ვსწერ, ყოველსავე ადამიანურს, ღვთისნიერს ვაქებ და მომწონს, ყოველსავე მხეცურს და ღვთის საწინააღმდეგოს ვაძაგებ და ვსწუნობ.

ლე მოვედი გონს და ასე ვუპასუხე: — მართალს ბრძანებთ, მართალს, ბატონო! მაგის წინააღმდეგ არაფერი მეთქმის, ხოლო ისიც მართლად უნდა მიიხიოთ, რომ, თუმცა უნივერსიტეტში არ მისწავლია, არც аттестатъ зрѣлости მაქვს, არც უცხო ენები ვიცი, მაგრამ მინც ადამიანი ვარ და არა მხეცი. ადამიანს, რასაკვირველია, ცხოვრებაზე ადამიანური შეხედულება მექნება და აი, როცა რომელსამე ამბავსა ვსწერ, ყოველსავე ადამიანურს, ღვთისნიერს ვაქებ და მომწონს, ყოველსავე მხეცურს და ღვთის საწინააღმდეგოს ვაძაგებ და ვსწუნობ.

ლე მოვედი გონს და ასე ვუპასუხე: — მართალს ბრძანებთ, მართალს, ბატონო! მაგის წინააღმდეგ არაფერი მეთქმის, ხოლო ისიც მართლად უნდა მიიხიოთ, რომ, თუმცა უნივერსიტეტში არ მისწავლია, არც аттестатъ зрѣлости მაქვს, არც უცხო ენები ვიცი, მაგრამ მინც ადამიანი ვარ და არა მხეცი. ადამიანს, რასაკვირველია, ცხოვრებაზე ადამიანური შეხედულება მექნება და აი, როცა რომელსამე ამბავსა ვსწერ, ყოველსავე ადამიანურს, ღვთისნიერს ვაქებ და მომწონს, ყოველსავე მხეცურს და ღვთის საწინააღმდეგოს ვაძაგებ და ვსწუნობ.

ლე მოვედი გონს და ასე ვუპასუხე: — მართალს ბრძანებთ, მართალს, ბატონო! მაგის წინააღმდეგ არაფერი მეთქმის, ხოლო ისიც მართლად უნდა მიიხიოთ, რომ, თუმცა უნივერსიტეტში არ მისწავლია, არც аттестатъ зрѣлости მაქვს, არც უცხო ენები ვიცი, მაგრამ მინც ადამიანი ვარ და არა მხეცი. ადამიანს, რასაკვირველია, ცხოვრებაზე ადამიანური შეხედულება მექნება და აი, როცა რომელსამე ამბავსა ვსწერ, ყოველსავე ადამიანურს, ღვთისნიერს ვაქებ და მომწონს, ყოველსავე მხეცურს და ღვთის საწინააღმდეგოს ვაძაგებ და ვსწუნობ.





ეს მეორე გზა ამოვიჩინოთ. მეც თანხმად ვარ დავადგეთ ამ ორში მეორე გზას. თუ კი ამ გზით ფულის შიშვენიერად შევადგინოთ იქნება ისე, რომ თავდაზნაურობა იძულებულ არ იქნება თავდებობა იკისროს ან გაწეროთ, ან ქონებით აგრე ნაშთი ფულისა და მის სარგებლის გადახდისათვის. ამას იმიტომ ვამბობ, რომ ერთს აქაურს ვაზნით გამოთქმული იყო, რომ ობლიგაციონერების სათადგობოდ თავდაზნაურობამ გაიწეროს ორი შაურის დესეტინაზედ.

კრებამ სთხოვა თ. ილია ქავჭავაძეს ამ საგანზე წარმოეხატა თავისი აზრი.

ილია ქავჭავაძე: მე, მართალია, ჩემი აზრი ამ საგანზე მოვასწავნე კამისიას და სათადგოდ ჩემის აზრის მივიღე ის გარემოება, რომ თავდაზნაურობას კახეთის რკინის გზისათვის ფული არა აქვს და, ჩემის ფიქრით, არც საჭიროა, რომ ჰქონდეს. ფულის საშოვრად მე მეგულება მარტო ორი გზა, ერთი აქციონური და მეორე ობლიგაციონური. ერთსაც და მეორესაც აქვს თავისი კეთილი და ბოროტი, თავისი ღირსება და ნაკლი. აქციონური გზა იმიტომ არის კარგი, რომ ამ გზით ნაშთი ფული არც სარგებლის ძლევა უნდა, არც თავისი, ანუ უკედ ვსთქვათ, ეგრედ ნაშთი ფული არც დაბრუნებული სარგებელი აქვს, არც რაიმე ვალდებულობა თავისი დაბრუნებისათვის.

აქ თავნი შეწირულია საქმისათვის, თანხიარია როგორც მოგებასა, ისეც წაგებაში, და თავის სარგებელს იღებს მოგებიდამ, თუ არის, და თუ არა, ცარიელზე რჩება. რასაკვირველია, ფულის ჩაბმა საქმეში ამ პირობით ძალიან სახეიროა საქმის პატრონისათვის, მაგრამ ამ ნაირად ნაშთი ფული ერთი დიდი ნაკლი მოსდევს. ეს ის ნაკლია, რომ ყოველი პატრონი აქციისა უსათუოდ მოითხოვს მონაწილეობას საქმის წარმოებაში, იმიტომ რომ იგი პატრონად ჰხდება საქმისა იმოდენად, რამოდენა წილიც შემოაქვს საქმისათვის საჭირო ფულისა. უამისოდ აქციების შემწობით ფულის შიშვენიერად შეუძლებელია.

აქედამ აშკარაა, რომ აქციონური გზა საქმის პატრონად გახდის იმას, ვისაც აქციები ნაყიდი ექნება და არა თავდაზნაურობას, და რად გინდა ჩვენ იმისთანა გზა, რომელიც ჩვენ საქმიდამ გამოგვრეკავს და სხვას დასვამს პატრონად. სულ სხვაა ობლიგაციონური გზა. აქ ამ გზით ნაშთი ფული წინადადებებზედ სარგებელი აქვს და დაბრუნებული რიგი და ვადა თავნის მორგებისა. არის მოგება, თუ არ არის, აქ დაბრუნებული სარგებელი და თავნი უსათუოდ უნდა დაუბრუნოს ფულის პატრონსა უკლებლივ და სრულიად, იმიტომ-რომ, წაგებაა, თუ მოგება, აქ ფულის პატრონი მოვალე არ არის ან სარგებელი, ან თავნი დაიკლოს. ეს არის ამ გზის ბოროტი და ნაკლი. ხოლო ამ გზის სიკეთე სჭირს, რომ ობლიგაციის პატრონი საქმის გარედა რჩება და არა ვითარ მონაწილეობას საქმის წარმოებაში, საქმის კუთვნილებაში არ ითხოვს, ასე რომ სრულად ხელ შეუხებელ პატრონად საქმიან რჩება საქმის დამწყები და ობლიგაციის გამომცემელი. ეს გზა, თუმცა მძიმე ტვირთსა გვდებს სარგებელისა და თავნის მოშორებისას, მაგრამ თვითონ საქმეს ხელიდან არ გვაკლავს, ჩვენვე გვაკლავს მისი და მესაკუთრედ. მე ვსთქვი, მძიმე ტვირთი მეტი, მაგრამ ვე მარტო პირველ შეხედვით გვეჩვენება მძიმე ტვირთად. რამდენადც მე გავიციანი გარემოება კახეთის რკინის გზისა და გამოვარკვეე ის საბუთები ანგარიშისა, რაიც დღეს კამისიამ აქ წარმოვიდგინათ, მე დარწმუნებული ვარ, რომ ამ გზას რიგინი მოგება ექნება ღვაწივლ შემთხვევაში იმოდენა მაინც, რომ ფულის სარგებელიც გავიხსენებოთ ღ თანდა-თანობით, ცოტ-ცოტობით თავნიცა. ეს ჩემის ფიქრით, ექვ-გარეშეა, თუ კამისიისაგან მოყვანილი საბუთები დასაჯერებელია და რომ დასაჯერებელია, იქილამ სჩანს, რომ დღეს აქ ვერავინ ვერ გაბედა ერთის იმისთანა საბუთის დაწვევაც-კი. ვიქონიე რა ყოველივე ეს სახეში, მე ვფიქროვ კამისიას და თქვენც გირჩევთ დღეს ამ ობლიგაციონურს გზაზე დავდგეთ, იმიტომ-რომ ვე გზა გვარჩინს ჩვენ უკლებას საქმის პატრონობისას და კუთვნილობისას. კახეთის რკინის გზა იმოდენად სახეიროა, იმოდენ მოგების მომასწავებელი, რომ ფული, ჩემის ფიქრით, ადვილად მოგვედობა, თუ-კი თვითონ საქმეს უკუთარ და შორმხედველობით დავაწყობთ და რიგინი და მცოდნე კაცებს შევერჩევთ. სიმძიმე საქმისა მარტო ამაშია და ფულის პატრონიც მარტო ამ სახით გარეგებულ საქმეს მიაწვდის ფულსა. გაწერა ფულისა ასე თუ ისე მამულეზე, თუ სხვა რაიმე ქონებაზე, — ეგ უუკიდურესი, უკანასკნელი ღონეა, ვერ მინამღე კიდევ ბევრი მანძილია საცდელად და სავლელად და მე არა მგონია, რომ მე უუკიდურესის ღონის მოშველება დავგვირდეს ფულის შიშვენიერად.

ა. ს. ყოვლანაშვილი. საქმის მეტ სიმტკიცისათვის მე ვურჩევდი კრებას, რომ ვე ორი გზა ფულის შიშვენიერად ერთად შეერთებინა, ესე იგი, მეოთხედი საჭირო ფულისა ეშოვნა თავდაზნაურობას სააქციონერო გზით, ხოლო დანარჩენი — საობლიგაციოთი. სააქციონერო გზით ნაშთი ფული კარგი თავდები და თანასუქი იქნებოდა ობლიგაციებისათვის, რომელთაც ამის გამო ფასი, თუ არ მოემტებოდათ, არ დააკლდებოდათ ბირჟაზე.

კრება დარწმუნდა, რომ ფულის შიშვენიერად მოსახერხებელი საქმიანა და იმიტომ ამოარჩია კამისია, რომელსაც მიანდო, გამოარკვეე, რა გზით უფრო მოსახერხებელი და სახეირო იქნება ფულის შიშვენიერად. ამისთანავე კრებამ დაავალა კამისიას, მოგება-პარაკე სხვა-და-სხვა საჭირო დაწესებულებათა და კერძო კაცებს, შეემუშავე პროექტები, ვის როგორ და რა სახით უნდა მოეუროდეთ საქმის დასაქურად და რა გვარი პირობისა და ხელ-წერილის ქალაქით უნდა შევეყარათ, და ყოველივე ესე წარმოუდგინე სამერმისოდ მისის ჩვეულებრივს სათავად-აზნაურო კრებასაო. კამისიაში არჩეულ იქნენ: თ. ზ. გ. ჭავჭავაძე, თ. მ. ქ. ამირჯიბი, თ. ი. გ. ჭავჭავაძე, თ. ი. და გ. ზ. — ძენი ანდრონიკაშვილი, თ. ა. ზ. ჩოლოყაშვილი, ინიენერი ალხაზოვი, ი. ს. ყორღანაშვილი, ი. ს. ჯაბადარი, თ. ი. გ. მაჩაბელი და მ. ვ. მაჩაბელი. კამისიას დაევალია იმუშაოს საგუბერ-

ნიო მარშლის თ. ლ. ა. მალაღაშვილის თავმჯდომარეობით. კრებამ სთხოვა ერთხმად აგრეთვე ბ-ნ ნ. ი. ნიკოლაძეს მიიღოს მონაწილეობა კომისიის მუშაობაში და, როგორც ამისთანა საქმეთა მცოდნე, აძლიოს კომისიას შესაფერი რჩევა.

ამით დასრულდა ეს დიდად საყურადღებო კრება. დასასრულთ ილია ქავჭავაძემ ჯერ სიტყვიერად და მერე წერილით გამოაცხადა უარი კომისიის წევრად ყოფნისა და ამ უარის თქმის ქალაქი იქვე მიართვა ბ-ნს გუბერნიის მარშალს.

### ნარკვევა

(ურუნალ-გაზეთებიდან)

გაზ. „Новости“-ში ბ-ნი ბუკვა (ვასილევსკი) იმ ამბის გამო, რომელიც მოხდა ტფილისის საქალაქო სამკურნალოს ექიმთა და ქალაქის თვით-მმართველობას შორის, სწერს შემდეგსა:

ტფილისში ქალაქის მკურნალნი, რომელნიც საბჭოს სამსახურში ბრძანდებიან, საჯაროდ ეკამათებიან საბჭოსვე. ტფილისურს კამათობას გაბრაზების ნიშანი ატყვია. ქალაქის მკურნალებმა ისეთი პასუხი მისწერეს ქალაქის თვით-მმართველობას, რომლის წაკითხვასაც-კი ვერცხვია ქალაქის მოურავი. ძლიერ-ძლიობისას დაიყოლიეს ხმოსნებმა მოურავი და შეიტყეს შინაარსი ახირებულის ქალაქისა. ამ ქალაქში დაამტკიცა, რომ ტფილისის მკურნალნი ვერაფერს პატუხას სცემენ თავის სამუნიციპალო მთავრობას. იმთ სრულიად იყო სჯერათ, რომ საბჭოში ხმოსნებმა იყვნენ რიგინი და გონიერი კაცები. იქნება იმავს იტყვიან თავისი შესაწყნარებელი საბუთიცა ჰქონდეს. მაგრამ დღევანდელ შემთხვევაში-კი, ისეთის რიხიანობის გამოჩენა და სატყვის ომის დაწყება ტფილისის საქალაქო მკურნალთა მიერ ტფილისის საქალაქო თვით-მმართველობის წინააღმდეგ მეტად ახირებულის თვისებისაა, თანაგრძნობის ღირსი არ არის და სრულს უარ-ყოფასა ჰგავს საქალაქო წეს-წყობილებისა და კეთილ-წარმოებისას. ტფილისის საბჭომ გარდასწყვიტა შეიმუშაოს და შემოიღოს ახალი წესი და რიგი თავის სასანიტარო უწყების დაწესებულებათა შორის. ეს მისი უუქველი და ხელ-შეუხებელი უფლებაა, მიუხედავად იმისა, თუ რა ხასიათისა და ღირსებისაა ეს საქმე, რომლის გაკეთებაც უნდა შემოსწავთ უფლებების ძალით საბჭოს. ქალაქის პატრონს შეუძლიან და მოვალეც არის განავს მისი. საქმენი თავისუფლად და დაუბრკოლებლივ იმ სამსწავრო შორის, რასაც კანონი ამბობს. ქალაქის მკურნალნი დაქვერილი ჰყავს ქალაქს, ისინი იღებენ ჯამგირს ქალაქისგანვე, ემორჩილებიან ქალაქს და მოვალენიც არიან შეასრულონ ბრძანება ქალაქის თვით მმართველობისა. მკურნალნი სრულიად არ არიან მოვალე-ბულნი განსჯად და განკითხვად თავიანთ მთავრობისა. ყოველივე პასუხის გემა ახალის შემოსაღებ სასანიტარო წესისა და რიგისა ტფილისის მკურნალთ-კი არ დაეცებათ კისრად, არამედ ტფილისის საბჭოს. ამიტომ იმ მკურნალებმა, რომელთაც მიიღეს არ-კუთვნილი უფლება და იტვირთეს კრიტიკა საგნისა, კრიტიკა შეუძლებელი და მკვეთრი, რომელნიც დაემუქრნენ ქალაქს, სკანდალს მოვადგინეთ — ყველანი თავს დაენებებთ სამსახურსაო, — დამტკიცეს მით, რომ იმთ არ ესმით თვითნით როლი, უფლება და მოვალეობა. ვერა საქმე ვერ გაკო-დებდა, ვერ გარვიდებდა, თუ საქმის ასრუ-ლების ადენტებს მიეცებთ უფლებათა პრეტენსიას და წინააღმდეგობისა. ტფილისის მკურნალთა საქციელი დიდად იწყინა საბჭომ და გადასწყვიტა, გამოეცხადათ საჯაროდ საყვედური იმ მკურნალთა, რომელნიც ქალაქის სამსახურში

იმყოფებიან და ხელი მოაწერეს საბჭოში წაკითხულს ქალაქსაო. ფრიად უხერხული, შეუფერებელი საქმეა, სახელს უტეხდეს კაცი იმ დაწესებულებას, რომელსაც ემსახურება.

### ნაბოლნარა

ბატონები

სორეკელის „ბატონება“-კი არ გეტყვით! მე ჩვენს ქალაქის ბატონებს ვე მოგასხვებთ.

აღარ ღიხს?

როგორ-აზა! კია ბატონები არიან ქალაქის ბატონები. ჯერ ერთი ყური დაუგდე როდისმე, რა ტყვილი ღანძრავი იცანს და! აფსუსია არ არის, რომ ამ ბატონებს გასეთობა ყოველ დღე აწესებენ და იმთ ღანძრავს ათას-ნაირ კუდს ახამენ! კიდევ კარგი, რომ ბატონები გასეთობის დაქაქს ყურს არ ათხოვენ და ქალაქს ყოველთვის თავისუფლად განსჯებენ.

„ვინც, რა უნდა სთქვასო, წისქვილი-კი ჰქვასო!“

გაზეთებს უნდათ მთელი ქალაქი ბატონის ზურგს წამოჰკადან და მის-კი არა ჰგეჟირობენ, რომ სიმძიმით წელი ჩასწყებდნენ და კანკი ჩემსსერკეთ. ბატონი რა ყველას დადრს მიჰყვას, კრეჟა! — მალან შორს წავა! უამისოდ-კი ცოტა საქმე აქვს განა! ახა შეასიერნეთ როდისმე ქალაქის დაზნაში, სდაც სსვა-და-სსვა მიდეთის ხდასს თავი მოყურად და თსოგან-სსსაგებუი დაუმსადებია, მსშინ გაიგებთ, ბატონობას რა თავი უნდა! ჯერ კარგა ხანს უნდა უცდაო, ბატონის არა სცდაიან... აა, მადლობა დმკრთსა, გეშეკლათ, ბატონი გამობრძანდა; ყველა გარს შემოაქვია.

— შენ რა გინდა?

— მე, შენი ჭირამე...

— ჭო, თქვი, სქაჩა თქვი, სომ ჭსე-დავ რამადენა სახსია!

— მე, ბატონო, «აგენა» შემოვიტანე, კვიტანდა სადაც ვადმეკარგა, და ესლა „აგენტი“ მალან მატანს ხელ-მეორედ უნდა შემოიტანო.

— ტუქალი იქნება, არ შემოიტანდი. არაა გააკეთებენ. ან აგენტს მიეცი ფული, თუ მე რა ვერა შემოიტანდი აღმონდებ, დაგებრუნებ.

— სადა მქვს, შენი ჭირამე, რომ ორჯერ შემოვიტანო? მე საწყ...

— კმაა, არა მცადას!.. შენ რა-ღა გინდა?

— მე ყოველ წელაწადს თავ-თავის დროხედ შემომაქვს გარდასსადი. ესლა რადე „ნელომე“ აღმოუჩნათ, ამ რვა წლის წინად არ შემოვიტანიაო. ჩემი რა ბრადია, რომ არ ჩაუწერათ, მე კვიტანდა მქვს.

— არაა გააკეთე და კვიტანდაც შეიკისდე... შენ?

— ჩვენ, ბატონო, მთელმა უბანმა არაა მოგართოთ ამ ერთის წლის წინად, ქუჩა ქუთ დაგვიკეთ და ფარნები დაგვიადგოთ.

— რომელ უბანმა?

— აა, თემანანთ უბანმა.

— შენ ვინა ხარ, სასლა გაქვს?

— მქვს!

— აგენა შემოვიტანა? Посмотри-те-ка, внесла она сборы?

— შემოვიტანე, ბატონო, ყველამ შემოვიტანეთ; ახა საწყად გაცს დადდას ვინმე? თქვენი „აგენტი“ აკავებებს, ერთი-ორი დღე რა დაგაკანთ.

— მე რა გინდა, შენ სომ უბანა არა ხარ, ვას მკავრად ღანძრავობ?

— მეც სასლა მქვს, ბატონო, მეც ხელა მიწრია. ვიღუბებოთ, ღამის წვიმის წყალმა წაგლეკოს, მალან გორად-გან მოელი ზღვა ქაქუცა ქაქუცისას ხლებს მოეცემა... — აა, არაა მქვს და კი-ლა.

— თქვენი არაა ჯერ არ გაგვიშინ-ჯავს.

— მეც მაგას ვივი, ბატონო, რა-ღა-ღა იქნება, როცა სასლები დაგვენ-გრევა? ცალკე კიდევ ამ უსინათლობამ გაგვიტანა, რაც ჭურდობა და ავანკო-ბას, სულ ჩვენსკენ უნდა მოხდეს, კერა-ვინ დაინახავს და კერა-ვინ გამოგვიდებს. ოროდღე ფარნის დადგმას სომ დიდად საქმე არ უნდა. მას ხარჯს რაში გკან-დევისებთ?

— კარგი, კარგი, ვინასეთ, შეიტყობთ!.. А ВАМЪ ЧТО?..

—

ტუშინ ერთი მკვობარა ამისინდა, ერთი კარგი სასლა ამბავი უნდა დაგუქ-დოთ. ქუჩები...

— ჭო, ჯერაც არ გამოვიანა!

— არა შეტის შეტია და! საითაც თვითონ ქალაქის ბატონები დაბრძანდებან, იქ, ანსაკვირველია, ყველა რიგსა. მაგრამ სსვა ქუჩები უნდა ხსნათ, რა ამბავია. თითქო გამეჯღეს ძადად ატე-სინებენ კისურს. თესათ-კი არა, სანამ-დელოს დაგდებ, თუ რა უცდაიდას ატე-ლის ქუჩით ეტლს წამოიყვან: — „არ შე-მიძღვან, ფატონი სულ დამქმსსერკეთა“, გეტყვის მეტლე. ისეთი ოდრო-ოდრო-გება რომ სულ „რასაკულ“ ცხინისავით გა-სტუნებს, აგადებს და დაგადებს, მუ-ცველს გამოგვიადგავს. დამე სომ დმკრთ-მა დაგვიადგოს! ტლანსში სულ ამოიგუ-ნგლები, ეს კიდევ არაფერი, მაგრამ მე-ორე დღეს შენს სახეზე ცხინისა ღვან-კვარ იშავი. თუ ატლანს ქუჩა ასე-თაა, სსვა მიყრუებული ქუჩები რადა უნდა იყოს?

ჭა, კარგი ერთი, თუ დმკრთი გქამს, ბატონების მძიმე ცოდვას ტუქილად ნუ იღებთ თავს. სომ იცა, რომ ქალაქი და, რიბა და ქუჩების რიგინად გაკეთება არ შეუძლიან. წმინდით-კი, ყოველთვის იწმინდება. აა, თუ გინდა გავიაროთ საითმე, თუ ქუჩის ორთავ მსარეს კება სრავა არ იყოს განწყობილი ნაკე-ტლანსისა.

— აა, მეც მაგას ვივი და. ამ სრო-ვას გატანს არ უნდა? რომ არ გაქვთ! ეს ვა-ვაგასია ისევე თეს-ქვეს ითულება და ქუჩას ჭკობილავს. მერე მუშაია ისევე მოაქუჩებენ, ჭარა თოქლია და წვიამ ისევე გაშლის, კიდევ ასე, კიდევ, და რით გათავ-დებს ეს დაუღალავი ბრძოლა ცოდვისა და ბუნებისა, არავინ უწყის.

— აა, კიდევ ეგ არის, რომ შენ არ უწყი და მე-კი ვუწყი, ქალაქის ბატონებმაც კარგად იცანს და გულში იცი-ნან. ყური დამავდა!

—

ტლანსი მეტად გამოსადეგი ნიოთა-რება ყოფილა ქალაქის დასამშენებლად. მოგესხვებათ, რომ ბუერს ჩვენს ქალა-ქის ქუჩას ტროტუარები არა აქვს და, თუ არ სარგარი ტუქუ-მასეილობა ჩვენის ბატონებისა, არც მალე ეღიარებოდა.

ჭა, საფალტი, ტემპტი და ნეთის მი-წაც-კი, რითაც ტროტუარი კეთდება, მეტად ძვირია, ქალაქი ღანძრავს და დი-დას სარგარია ატანის ღონე არა აქვს. ამის შემდეგ-კი საქმე სულ გაადვილდებ-ბა, თუ ეს რეცეპტი იმისათვის: მოიღეთ ნიხაბი, მოსეკტეთ ქუჩის ტლანსი და სასლანსა თქვენი სა წინაშე ერთისა ადღა-სს სიგანით და ნსკვარ ადღასს სას-ქით დაავეთ; მეორეს დაღეს მარმარი-ლოდ იქვეის და ოქრო-მქვეითა მო-

— მეც სასლა მქვს, ბატონო, მეც ხელა მიწრია. ვიღუბებოთ, ღამის წვიმის წყალმა წაგლეკოს, მალან გორად-გან მოელი ზღვა ქაქუცა ქაქუცისას ხლებს მოეცემა... — აა, არაა მქვს და კი-ლა.

— თქვენი არაა ჯერ არ გაგვიშინ-ჯავს.

— მეც მაგას ვივი, ბატონო, რა-ღა-ღა იქნება, როცა სასლები დაგვენ-გრევა? ცალკე კიდევ ამ უსინათლობამ გაგვიტანა, რაც ჭურდობა და ავანკო-ბას, სულ ჩვენსკენ უნდა მოხდეს, კერა-ვინ დაინახავს და კერა-ვინ გამოგვიდებს. ოროდღე ფარნის დადგმას სომ დიდად საქმე არ უნდა. მას ხარჯს რაში გკან-დევისებთ?

— კარგი, კარგი, ვინასეთ, შეიტყობთ!.. А ВАМЪ ЧТО?..

—

ტუშინ ერთი მკვობარა ამისინდა, ერთი კარგი სასლა ამბავი უნდა დაგუქ-დოთ. ქუჩები...

— ჭო, ჯერაც არ გამოვიანა!

— არა შეტის შეტია და! საითაც თვითონ ქალაქის ბატონები დაბრძანდებან, იქ, ანსაკვირველია, ყველა რიგსა. მაგრამ სსვა ქუჩები უნდა ხსნათ, რა ამბავია. თითქო გამეჯღეს ძადად ატე-სინებენ კისურს. თესათ-კი არა, სანამ-დელოს დაგდებ, თუ რა უცდაიდას ატე-ლის ქუჩით ეტლს წამოიყვან: — „არ შე-მიძღვან, ფატონი სულ დამქმსსერკეთა“, გეტყვის მეტლე. ისეთი ოდრო-ოდრო-გება რომ სულ „რასაკულ“ ცხინისავით გა-სტუნებს, აგადებს და დაგადებს, მუ-ცველს გამოგვიადგავს. დამე სომ დმკრთ-მა დაგვიადგოს! ტლანსში სულ ამოიგუ-ნგლები, ეს კიდევ არაფერი, მაგრამ მე-ორე დღეს შენს სახეზე ცხინისა ღვან-კვარ იშავი. თუ ატლანს ქუჩა ასე-თაა, სსვა მიყრუებული ქუჩები რადა უნდა იყოს?

ჭა, კარგი ერთი, თუ დმკრთი გქამს, ბატონების მძიმე ცოდვას ტუქილად ნუ იღებთ თავს. სომ იცა, რომ ქალაქი და, რიბა და ქუჩების რიგინად გაკეთება არ შეუძლიან. წმინდით-კი, ყოველთვის იწმინდება. აა, თუ გინდა გავიაროთ საითმე, თუ ქუჩის ორთავ მსარეს კება სრავა არ იყოს განწყობილი ნაკე-ტლანსისა.

— აა, მეც მაგას ვივი და. ამ სრო-ვას გატანს არ უნდა? რომ არ გაქვთ! ეს ვა-ვაგასია ისევე თეს-ქვეს ითულება და ქუჩას ჭკობილავს. მერე მუშაია ისევე მოაქუჩებენ, ჭარა თოქლია და წვიამ ისევე გაშლის, კიდევ ასე, კიდევ, და რით გათავ-დებს ეს დაუღალავი ბრძოლა ცოდვისა და ბუნებისა, არავინ უწყის.

— აა, კიდევ ეგ არის, რომ შენ არ უწყი და მე-კი ვუწყი, ქალაქის ბატონებმაც კარგად იცანს და გულში იცი-ნან. ყური დამავდა!

—

ტლანსი მეტად გამოსადეგი ნიოთა-რება ყოფილა ქალაქის დასამშენებლად. მოგესხვებათ, რომ ბუერს ჩვენს ქალა-ქის ქუჩას ტროტუარები არა აქვს და, თუ არ სარგარი ტუქუ-მასეილობა ჩვენის ბატონებისა, არც მალე ეღიარებოდა.

ჭა, საფალტი, ტემპტი და ნეთის მი-წაც-კი, რითაც ტროტუარი კეთდება, მეტად ძვირია, ქალაქი ღანძრავს და დი-დას სარგარია ატანის ღონე არა აქვს. ამის შემდეგ-კი საქმე სულ გაადვილდებ-ბა, თუ ეს რეცეპტი იმისათვის: მოიღეთ ნიხაბი, მოსეკტეთ ქუჩის ტლანსი და სასლანსა თქვენი სა წინაშე ერთისა ადღა-სს სიგანით და ნსკვარ ადღასს სას-ქით დაავეთ; მეორეს დაღეს მარმარი-ლოდ იქვეის და ოქრო-მქვეითა მო-

ქარგულისა ქომითა მშრადღად განვიდით. ამ რეკლამის უბრალოა რომ ქვე-გარეშე იყოს, გასეირნეთ არსენადის ქუჩით, წინად რომ ღაზსათანა გზა-ტყევილი იყო, და აქედან სწორედ ამისათანა ტროტუარსა წასვით, ქალაქის „ინჟინერთა“ და მუშათა მიერ დაფუძნდეს. ეს უკანასკნელი სსსუელი უნდა იყოს მე-19 სსუეისა.

ფას, ფას, ამჟამად დაემატა!

(შეზღვევა იქნება)

# დეკემბერი

22 დეკემბერი

**პატარა შრომა.** მეორე კავკასიის ქარსთა დივიზიის უფროსი გენერალ-ლეიტენანტი ლეონოვი დაინიშნა მე-17 არმიის კორპუსის კომანდირად. გუშინ გარდაიცვალა აკადემიკოსი კოშკარევი.

პეტერბურგის ბირჟა, 18 დეკემბ.

სადაც	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
რუს-მანათიანი ოქრო	1,98	8	—
სამოყვინის კუბი	159	160	—
მანეთიანი ვერცხლის ფული	1,08	1,10	—
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები	—	—	242 1/2
— მეორისა	—	—	222
ანტიმონი-ფოსფორის-ნაურბის ბანკის მომგები	191 1/4	—	—
ტფილისის ბანკისა:	—	—	—
6% . . . . .	102 1/4	—	—
5% . . . . .	100	—	—
ქუთაისის ბანკისა 6% . . . . .	102 1/4	—	—
5% . . . . .	100	—	—
5% ობლიგაც. ტფილისის ქალაქის საკრედიტო საზოგადოებისა	98 3/4	—	—

## გამოსაღები ცნობანი

მიმოსვლა ცეცხლის გემებისა შავს ზღვაზედ

## რკინის ზვის წარმოსვლა

ტფილისიდან ბათუმს მიდის საფოსტო კატარბელი 9 ს. 30 წ. დილ. ბათუმიდან ტფილისს მიდის . . . 9 ს. 52 წ. საღ.

„ . . . . . 12 ს. 25 წ. შუად. ტფილისიდან ბაქოს მიდის 1 ს. 25 წ. შუად.

ბაქოდან ტფილისს მიდის „ . . . 5 ს. 50 წ. საღ.

ტფილისსა და განჯას შუა. ტფილისიდან განჯას მიდის . . . 9 ს. 20 წ. საღ.

განჯიდან ტფილისს მიდის „ . . . 7 ს. 30 წ. დილ.

**ბათუმიდან გადის:** ხუთ შაბათობით: დღისით 4 საათზე, მოკლე გზით, შეივლის ნოვოროსისკში, კვირაობით ღამის 2 საათზე, შორის გზით, შეივლის ფოთსა და ყველა ნავთსადგურში. სამშაბათობით: დღისით 4 საათზე სოხუმისა და ნოვოროსისკით.

**ბათუმიში მოდის:** ღამის 12 საათზე სწორე გზით ნოვოროსისკისა და სოხუმით. ოთხ შაბათობით: დღისით სწორე გზით კერსა და ნოვოროსისკით.

**პარასკეობით:** საღამოთი შორის გზით ყველა ნავთსადგურში შეივლის.

**ფოთში მოდის:** საფოსტო და სახალხო ბათუმიდან კვირა დღისით, განთიადისას.

პარასკეობით: საფოსტო და სახალხო ოდესიდან დღისით.

სამშაბათობით: დღისით სახალხო და საქონლის ოდესიდან.

ხუთ შაბათობით: სახალხო და საქონლის ბათუმიდან, დღისით.

**ფოთიდან გადის:**

პარასკეობით: ნაშუადღევს ორ საათზე საფოსტო და სახალხო ოდესაში და ყველა ნავთსადგურში შეივლის, დღისით 5 საათზე,

ხუთ შაბათობით: საფოსტო და სახალხო საქმის გათავების შემდეგ ბათუმიში. სახალხო და საქონლის ბათუმიში, სამშაბათობით, დღისით 10 საათზე.

სახალხო და საქონლის ხუთშაბათობით, ოდესაში და ყველა ნავთ-სადგურში შეივლის.

საქონლისა და სახალხო გემზე II და III კლასის მოგზაურები მიიღებიან უსაგზლოდაც.

**ნ ი რ ი**

1892 წ. 1 დეკემბრიდან ახალ განკარგულებამდე.

თეთრი პური რუსული 1 გირ. 5 კ. წითელი „ 1-ის ხარისხ. „ 4 „

„ „ 2 „ „ „ 3 1/2 „ „ 3 „ „ „ 3 „

თონ. წით. პურ. 1 ხარ. „ 5 კ. „ „ 2 „ „ „ 4 „

„ „ 3 „ „ „ 3 1/2 „ „ 3 „ „ „ 3 1/2 „

ჯვარის მამის პურის ლავაში. 1-ის ხარ. პურ. ლავაშ. 1 გ. 7 კ. მე-2 „ „ „ „ 5 „

მე-3 „ „ „ „ 4 „ ძროხის ხორცი 1-ის ხარისხისა 7 კ. სუკი — — — 12 „

ცხვრის ხორცი — — — 7 „

## ბანსკალეხანი

ტფილისის სათავად-აზნაურო საადგილ-მამულთა ბანკის გამგეობა საყოველთაოდ აცხადებს, რადგან 14 და 15 დეკემბერს ამა წლის ქვემოთ ჩამოთვლილ მამულეების ვაჭრობით გასყიდვა არ შესდგება, ამიტომ ბანკის, სადგურში ფრეილინის ქუჩაზე, ბანკის საკუთარ სახლში, დანიშნულია ხელმეორედ და უკანასკნელად საჯარო ვაჭრობით გასყიდვა იმ მამულეებისა, 29 დეკემბერს.

### 1) ძალაძის მამულეები

ფელაროვისა, არტემ სტეფანეს ძისა: ერთ სართულიანი ქვიტიკის სახლი და ბაღი, მიწა ზომით 4 დესიატ. ქ. ტფილისს; მე-7 ნაწილი, მეორე განყოფილება, ნათლუბში; თავნი ვალი—1134 მ. 7 კ. შემოსატანი 203 მ. 18 კ. სულ 1337 მ. 8 კ.

ბაღჩიაშვილთა, გიორგი და ბაგრატ ქიხოსროს ძე და ქიხოსრო გიორგის ძისა: ორ-სართულიანი ქვიტიკის სახლი სარდაფით. მიწა ზომით 240 1/2 ოთხ-კუთხი საყენი, ან რამდენიც აღმოჩნდება; ქ. გორში; თავნი ვალი 2880 მ. 55 კ., შემოსატანი 191 მ. 32 კ., სულ 3071 მ. 87 კ.

ხირსელოვისა, დავიდ დიმიტრის ძისა: ორ-სართულიანი ქვიტიკის სახლი და დუქანი სარდაფით (უწინ კაშანდაროვისა იყო), მიწა ზომით 28 საყ. 1 1/2 ოთხ-კუთხი არშინი ქ. ტფილისს. მე-6 ნაწილი, 1 განყოფილება, აბა-

ნოებისა და საბოტანიკო ქუჩებზე, თავნი ვალი 2742 მ. 7 კ., შემოსატანი 1948 მ. 87 კ. სულ 2936 მ. 94 კ.

ივრემოვისა, სარქისა აშბარტუ-მის ძისა: ორ-სართულიანი ქვიტიკის სახლი, ორი ორ-სართულიანი სახლი სარდაფით; მიწა ზომით 36 ოთხ-კუთხი საყენი, ქ. ბაქოს მეორე ნაწილი, ფორშტატში, სურამის ქუჩაზე; თავნი ვალი 1355 მ. 91 კ., შემოსატანი 75 მ. 72 კ., სულ 1431 მ. 63 კ.

ფელიტოვისა, ვასილი ანდრიაძის ძისა: ერთ-ნახევარ-სართულიანი სახლი, ერთ-სართულიანი ფლიგელი და ორ-სართულიანი ფლიგელი, მიწა ზომით 100 ოთხ-კუთხი საყენი, ქ. ბაქოს, მე-2 ნაწილი; თავნი ვალი 2953 მ. 87 კ., შემოსატანი 142 მ. 55 კ., სულ 3096 მ. 42 კ.

### 2) სოფლის მამულეები

ცოწკულაურებისა, მანუკა, ბერო და ბიძინის: სახნავ-სათესი და საძოვარი ადგილები და ტყე, მიწა ზომით 473 დესიატ. 1200 ოთხ-კუთხი საყ., სოფელ ბულაჯაურის ახლო, ტფილისის გუბერნიისა და დუშეთის მაზრაში; თავნი ვალი 5513 მ. 22 კ., შემოსატანი 245 მ. 50 კ., სულ 5758 მ. 72 კ.

ემინოვისა, ახმედ სულთანის ძისა: სახნავ-სათესი და საძოვარი ადგილები, მიწა ზომით 452 დესიატ., ტფილისის გუბერნიისა და მაზრაში, სახელწოდებ: დაშ-კაჩა თავნი ვალი 3694 მ. 62 კ., შემოსატანი 1543 მ. 60 კ., სულ 5238 მ. 22 კ.

თარხან-მოურავთა: ივანე ესტატეს ძისა, ნიკოლოზ, ვასილ, დავით, და ნინა ლუკას ძეთა და თამარ დავითის ასულისა და საყვარელიძის, მარამ ლუკას ასულის: სახნავ-სათესი, სათიბი, საძოვარი ადგილები და ტყე, მიწა ზომით 810 დესიატ. 600 ოთხ-კუთხი საყ., ტფილისის გუბერნიისა, გორის მაზრაში, აგარაკ სათარხანოში; თავნი ვალი 8569 მ. 11 კ., შემოსატანი 424 მ. 95 კ., სულ 8993 მ. 6 კ.

თარხან-მოურავისა, თამარ დავითის ასულისა: სახნავ-სათესი მიწა, ზომით 124 დესიატ. 458 ოთხ-კუთხი საყ. ტფილისის გუბერნიისა, გორის მაზრაში, აგარაკ კავთის-ხევში; თავნი ვალი 3387 მ. 95 კ., შემოსატანი 380 მ. 71 კ., სულ 3768 მ. 66 კ.

ზაუნაშვილთა, შიო და ივანე ვასილის ძეთა და სხვათა: სახნავ-სათესი მიწები, ზომით 35 დესიატ., ტფილისის გუბერნიისა, გორის მაზრაში, აგარაკ გლეულეთში; თავნი ვალი 2052 მ. 22 კ., შემოსატანი 111 მ. 12 კ., სულ 2163 მ. 34 კ.

კიდეშვილისა, გაიანე დავითის ასულისა და ზაქარია პეტრეს ძისა: ვენახი და ბაღი, მიწა ზომით 2 დეს. 1820 ოთხ-კუთხი საყ. ტფილისის გუბერნიისა და მაზრაში, აგარაკ ოთხ-ლაურში; თავნი ვალი 1100 მ., შემოსატანი 103 მ., სულ 1203 მ.

## საზოგადოებრივი დაზღვევის საზოგადოება ჰირანხულისა სმბაქინსაზე

აუწყებს ვენახებისა, ხეხილიანის ბაღებისა და სხ. პატრონთ, რომ, საზოგადოების წესდების § 30 ძალით, ამ საზოგადოებასთან დაკავშირებული ყველა საკუთრება განსჯისა, ბაღებისა და სხ. დაზღვევისათვის სტრუქტურისა და განყოფილების მოქმედება დაიწყება მხოლოდ მაშინ, როცა მსურვენი დაზღვევისა იქმნებიან იმდენი, რომ მათის დასაზღვევის მამულების საზღაური 500,000 მან. იქნება.

სურვილი თვისი უნდა გამოუცხადონ საზოგადოების სააგენტოს დილის 9—12 საათამდე, ხოლო მერმის პირველ იანვრიდან დილის 9—3 საათამდე. (აბას-აბათის მოედანი, მელიქ-ნუბაროვის აფთიაქის გვერდზედ, საკუთარი სახლი). იქვე შეიძლება მიიღოს მსურველმა შემდეგი წიგნები:

Страхование отъ градобитія.  
Краткій очеркъ развития этой отрасли обезпечения въ Германіи и Россіи.

Сборникъ свѣдѣній для опредѣленія убытковъ, причиняемыхъ культурнымъ растеніямъ градобитіями и др. атмосферическими вліяніями, а также насѣкомыми и болѣзнями.

Составилъ В. А. Таргонскій  
სააგენტოს გამგე დ. ქ. თუთაქვი.

1893 წლის 1 იანვრიდან არსდება ტფილისში

## „უნიპროსალი საბანკო“

დ. ქ. თუთაქვისა

აბას-აბათის მოედანზედ, მელაქ-ნუბაროვის აფთიაქის გვერდზედ, დადის 9—3 საათამდე.

საქმე სააგენტოსი: I რიგისა

დასდევს სიცოცხლისა უოველ იმ წესით, რა წესითაც-ცა შესაძლოა.

დასდევს ცეცხლისაგან უმრავლეს და მომრავლეს ქონებისა.

დასდევს ჰირანხულისა და ვენახებისა სტრუქტურისაგან.

დასდევს 5%-იან მომგებიან ბილეთებისა I და II სესხისა და სახელმწიფო სათავად-აზნაურო მომგებიან გირანხულის ფურცელთა ფასის ნაწილ-ნაწილ გადახდით და ხელ-მასაცემ პირობით.

დასდევს მომგებიან ბილეთებისა გაბათილებისაგან უზრუნველ-ყოფისათვის, თითო ბილეთისა 60 კაპეკად.

II რიგისა

შედეგნა სარჯთ-აღრიცხვათა და გემგებისა შენობათა ასაგებად. (სააგენტოს ჰყავს საკუთარი სურთ-მომღერი-არსიფექტორი).

შესრულება ქალაქ გარეშე მცხოვრებთა ყველა საქმისა, რომელიც-ცა შეეხება მთავრობისა და სხვა კერძო დაწესებულებათა, აგრეთვე კომერციისა და სხ.

სააგენტო ტერიტორიისა სოფლისა და ქალაქის მამულეების დაგირავებას ტფილისის სათავად-აზნაურო და სახელმწიფო ბანკში და აგრეთვე საკრედიტო საზოგადოებაში.

რუსეთის სავაჭრო და საკომისიო ბანკი (ძირის ფული 1.000,000 მან.)

ბეჭდურბურგი, ნევის ბროსბექტი, 27

ისყიდება 5%-იანი მომგებიან ბილეთები I და II სესხისა და გირანხულის ფურცელნი სახელმწ. საადგილ-მამულთა ბანკისა ფასის ნაწილ-ნაწილ გადახდით.

ბუთ უნდა აქმნას წარმადეგანად 10% იმისი, რაც ბილეთი ჰღირს ბირჟაზედ (არა ნაკლებ 15 მან.). უოველ თოჯ-და-თოჯ უნდა გადახდო იქმნას იმდენი, რამდენსაც თვით მყიდველი ისურვებს (არა ნაკლებ 5 მან.).

კუპონები სრული საკუთრებაა მყიდველისა. ბეის წარდგენის შედეგ მოკვება შეიძლება.

დასდევს ბილეთისა გაბათილებისაგან ჰღირს 60 კაპ. აგენტი დ. ქ. თუთაქვი (20—20)

## საქმისწილო სურათებიანი ქურნალი

„**ქ ე ჯ ი ლ ი**“ (ქრთაქე წაღაწადა)

გამოვა 1893 წელსაც, ორ თვეში ერთხელ, იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ქურნალი „ჯეჯილი“ ტფილისში დატარებით ედირება 3 მან., ტფილისის გარეშე გავაზნით 4 მან.

ხელის მოწერა შეიძლება: 1) ტფილისში—„წერა-კითხვის საზოგადოების“ განცეფარიაში Дворцовая ул. д. зем. банка № 125.), ქრთულ სახალხო ბიბლიოთეკაში. ქრთველთა ამხანაგობის წიგნის მადანიაში და თვით „ჯეჯილის რედაქციაში (Красногорская ул. д. Назарова № 7.)

2) ქუთაისში—ან. ბაქრძისას. 3) გორში—ეგ. ფურცევაძისას. 4) ბათუმში—მ. ნიკოლაძის განეთის სააგენტოში. 5) საჩხერეში—ყარამან ჩხეიძესთან.

ფოსტის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редакцію грузинскаго Дѣтскаго Журнала „Джеджили.“ რედაქტორი გამომცემელი ან. თუმანიშვილი-წერეთლისა.

## რუსეთის საზოგადოება ცეცხლი-საგან დაზღვევისა

კანტორა უმთავრესის სააგენტოსი კავკასიისათვის არის ტფილისში, განოვის ქუჩაზედ, ნოტარიუს მამიკონოვის კანტორის გვერდზედ, ყაზაროვის სახლში. (30—25) ინსპექტორი საზოგადოებისა ე. ფ. ტარანოვი.